

Pou de glaç

Castellgalí

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Cornet. Camí del Telló al mas Oller.
Emplaçament A cent metres del punt on el camí que va del mas Oller al raval del Talló creua la riera

Coordenades:

Latitud: 41.689
Longitud: 1.80901
UTM Est (X): 400885
UTM Nord (Y): 4615932

Classificació

Número de fitxa 08061 - 56
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 010A00003
Autoria de la fitxa Cortés Elía, Maria del Agua
Data de registre de la fitxa: dj., 22/06/2006 - 02:00

Descripció

L'únic pou de glaç que es conserva al terme de Castellgalí es troba a cent metres del punt on el camí que va del mas Oller al raval del Talló creua la riera. El lloc era conegut al 1934 com a Penella del pou de glaç i limita amb els municipis de Manresa i Sant Salvador de Guardiola (Salelles). Es conserva el pou de glaç en molt bon estat, amb el túnel d'accés en forma de L. És de base circular amb una obertura superior rectangular d'uns 80cm d'ample. Els murs són de pedra unida amb morter de calç. El fons és de terra batuda, en el que encara es conserva el canal de desguàs. A mitja alçada hi ha un túnel, accés al pou per facilitar l'emmagatzematge del gel mitjançant politges, cordes i escales. A l'entorn del pou hi ha una sèrie d'instal·lacions relacionades amb ell. La canal que servia per a recollir i transportar l'aigua que s'obtenia d'un torrent de la riera de Cornet i que va ser construïda aprofitant la roca de la riera fent un solc. El cabal era regulat amb una resclosa de pedra amb una comporta situada en els termenals de les masies de l'Enric de la Serra i de l'Oller i del Genovés (al costat de la riera de Cornet i al terme de Sant Salvador de Guardiola). Aquest canal tenia un recorregut d'uns 2km paral·lel a la riera de Cornet i a una alçada superior fins a enllaçar amb un aqüeducte. L'aqüeducte servia per fer arribar l'aigua del canal fins a les eres, travessant la riera. Les eres eren les basses disposades de forma esglaonada que s'omplien amb l'aigua que s'escolava d'una a altra fins que eren plenes i on es deixava l'aigua fins que es glaçava. Tenien una profunditat de 20cm i una extensió de 2 quarteres; fetes de terra batuda. Una vegada glaçada l'aigua de les eres, s'agafava el gel retallant-lo i s'introduïa al pou. Actualment les eres ja no es conserven, i el seu lloc l'ocupa un camp de conreu. Els pous de glaç eren de planta circular i mig excavats al subsòl, amb una coberta visible des de l'exterior. Quan l'aigua de les basses exteriors es gelava, es tallaven en peces i es guardaven a dins el pou, separant les capes amb palla i branques. Per tal que no quedés compactat entre les capes es posava gel picat. Quan era ple es tancaven totes les obertures amb lloses de pedra i es recobria amb branques. Així el gel no es fonia i s'anava treient a mida que es comercialitzava.

Història

Probablement, com la resta de pous de glaç de la comarca, seria construït al segle XVII i seria utilitzat fins a finals del XIX. El pou ja era recordat per gent gran de Castellgalí i la redescoberta actual es va produir a partir d'una publicació sobre els pous de glaç al Bages editat pel Centre d'estudis del Bages. Segons testimonis locals sembla que el pou quedaria inactiu pels volts del 1800. Durant una època a mitjans del segle XX a dins del pou hi havien tancat les ovelles. En una comunicació del Servei Forestal de la Generalitat de Catalunya del 16-1-1934, es concedeix a Josep Margenat i Tobella "propietari de la finca anomenada Mas Oller del terme municipal de Castellgalí", a fer una aclarida de pins a la "Planella del Pou de Glaç" (AMC, Lligall de correspondència 1932-39). Això demostra l'estat d'abandó de la zona.

Bibliografia

Perarnau i Llorens, J. (1992). Els pous de glaç de la comarca del Bages. Manresa, Centre d'Estudis del Bages.